

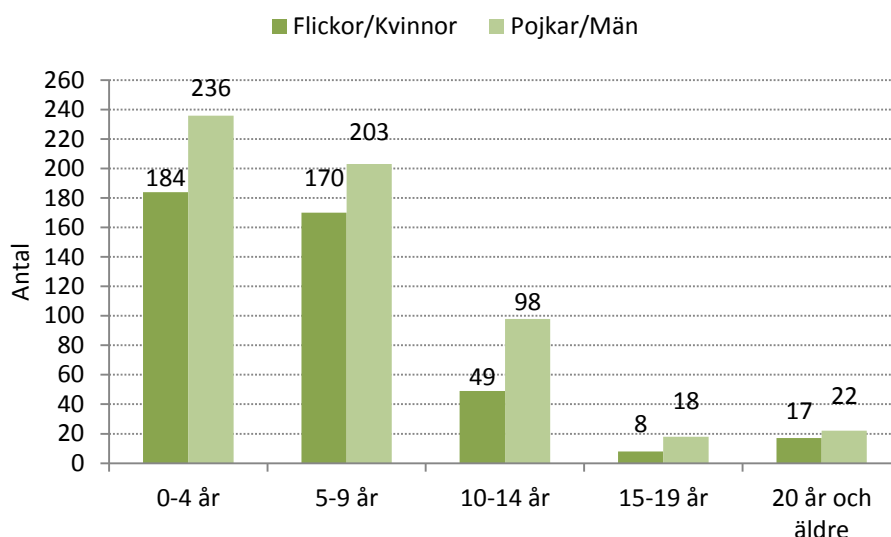
## Tandskador i Östergötland 2014

### Skaderegistrering på tandvårdskliniker

Risken att drabbas av skador finns i alla miljöer där människor vistas och bland alla oavsett ålder, kön eller etnicitet. Barn och ungdomar är den grupp i samhället som oftast drabbas av tandskador. Pojkar drabbas oftare än flickor. De första levnadsåren och de första skolåren är de tidpunkter då flest barn skadas med tandskada som följd.

#### Resultat

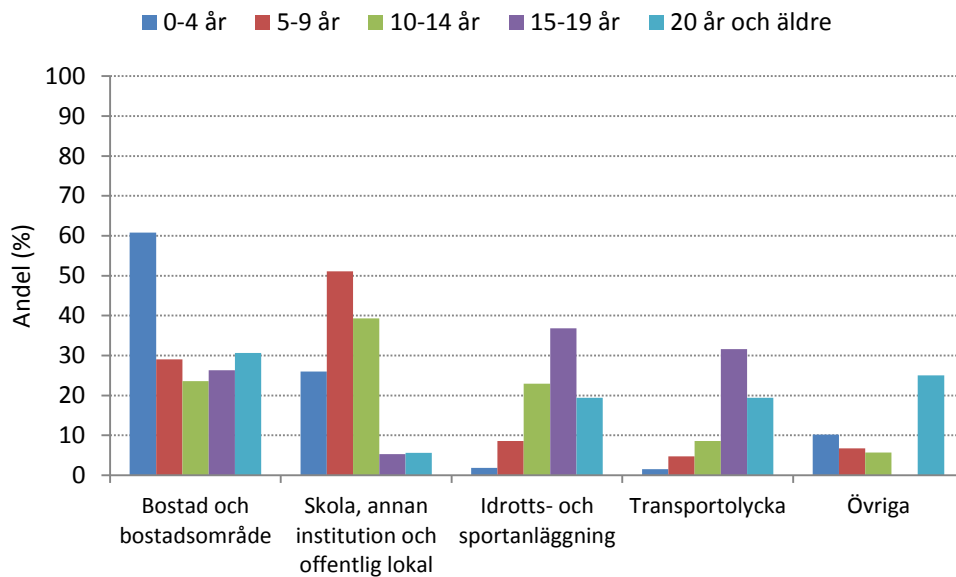
Under 2014 inkom 1 021 skadeblanketter, 967 skadeblanketter kom från folktandvårdsklinikerna i länet och 54 kom från de privata tandläkarna. På 1 005 skadeblanketter finns både kön och ålder och bland dessa är 57 procent pojkar/män och 43 procent flickor/kvinnor. Det är främst barn som har drabbats av tandskador och flest antal finns i åldersgrupperna 0-9 år (figur 1). I alla åldersgrupperna är det fler pojkar än flickor som har skadats.



Figur 1. Antal skador fördelade efter kön och ålder.

## Skadeplats

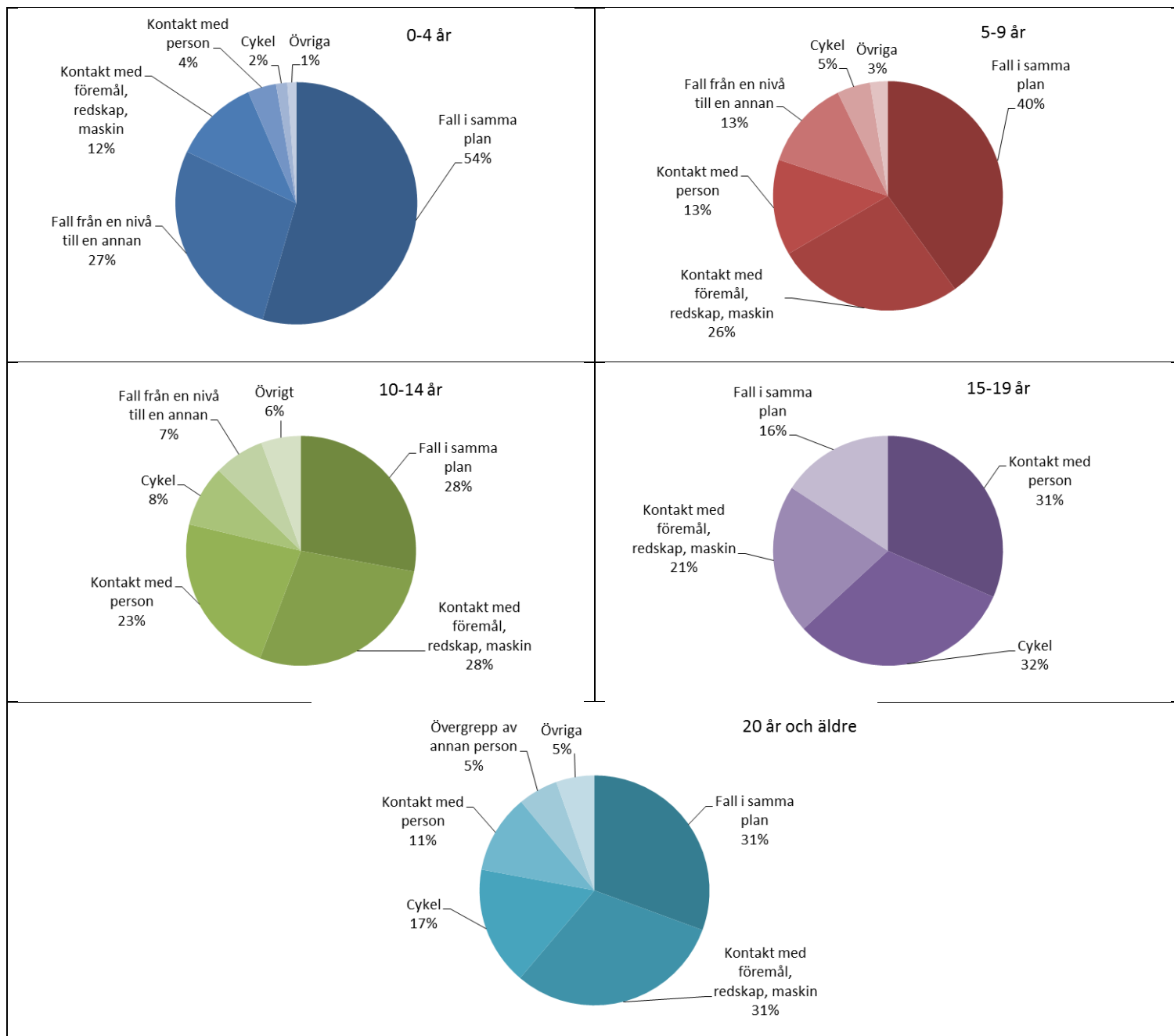
De flesta olyckorna sker i eller kring bostaden eller i skolan och barnomsorgen. Bland de minsta barnen har 61 procent skadat sig i eller kring bostaden. För barnen mellan 5-14 år är förskola eller skola vanligaste skadeplatsen och idrottsanläggningar är vanligast för dem mellan 15-19 år (figur 2). För personer 20 år eller äldre är det också i bostaden eller bostadsområdet som är vanligast. En majoritet av alla tandskador sker under lek och annan fritidsverksamhet.



**Figur 2. Andel skador fördelade efter ålder och skadeplats.**

## Orsak till skada

I figur 3 visas de vanligaste orsakerna till tandskada per åldersgrupp. I de tre yngsta åldersgrupperna är fall i samma plan vanligast vilket oftast innebär att barnen har halkat eller snubblat. För dem mellan 15-19 år är cykelolyckor och kontakt med person vanligaste orsakerna till tandskada. Kontakt med person innebär att man oavsiktligt blivit slagen eller slagit sig mot en annan person, oftast sker det i samband med idrottsutövning. För dem som är 20 år eller äldre är det lika vanligt med fall i samma plan som att bli träffad av något föremål.



**Figur 3. De vanligaste orsakerna till tandskador per åldersgrupp.**

### Typ av skada

Vid en skada kan flera tänder skadas. Samma tand kan också ha flera typer av skador. Framtänderna är de tänder som är mest utsatta för skador. Av skadorna som uppstod är skador på orala mjukvävnader följt av okomplicerad fraktur vanligast.

Tabell 1. Antal skador fördelade efter ålder och skadetyper.

	0-4 år	5-9 år	10-14 år	15-19 år	20 år och äldre
Skador på orala mjukvävnader	195	141	34	9	14
Okomplicerad fraktur	43	96	71	12	19
Infraktion	16	18	4	2	7
Komplicerad fraktur	7	8	14	4	6
Rotfraktur	5	2	1	1	2
Frakturer i alveolarbenet	3	3	3	1	1
Mellansiktsfraktur	0	0	0	0	0
Mandibelfraktur	0	1	0	1	0